

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ., ਐਸ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ
ਬੈਸ, ਜੇ.ਜੇ.

ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1979 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 573।

23 ਮਈ 1980 ਈ.

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1974 ਦਾ 2)— ਧਾਰਾ 360 ਅਤੇ 361—
ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਐਕਟ (1958 ਦਾ 20)— ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 6— ਪੰਜਾਬ
ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ (1914 ਦਾ 1)- ਧਾਰਾ 61(1) (ਸੀ)- ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਪੈਨਲ ਕਨੂੰਨ
ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੋਸ - -ਅਜਿਹਾ ਨੁਸਖਾ - ਕੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ
ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ - ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਅਤੇ 361 - ਕੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ - ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ
ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ -
ਸਿਧਾਂਤ ਅਜਿਹੇ ਲਾਭ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ— ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ 1914 ਦੀ ਧਾਰਾ 61(1)(c) ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਿਰਫ ਨੁਸਖਾ ਹੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਅਤੇ 361 ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ। ਵਿਕਲਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਐਂਟੀਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 6 ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਪਰਾ 21)

ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 361 ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਅਧੀਨ ਨਜ਼ਿਠ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰੇਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਜੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੁਭਾਅ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤਕ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। (ਪਰਾ 1 6))

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਮਕਾਜੀ ਸਟਿਲਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾ ਕੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਖੁਰਾਕੀ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਤਰੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਫੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਾਤਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ

Joginder Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhawalia, C.J.)

ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਗੁਪਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਲਾਲ ਬੱਤੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਧਾਨਕ ਰੁਝਾਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ

2

ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 61 (1) (ਸੀ) ਤਹਿਤ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। 5,000 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਵਜ਼ਨਦਾਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਭਟਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਧਾਰਾ 23 ਅਤੇ 24)

ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ.ਐਲ. ਚੌਪੜਾ, ਵਧੀਕ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਮਿਤੀ 5 ਦਸੰਬਰ, 1978 ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਪੀ. ਗੌਂਦ, ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਮਿਤੀ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1979 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਧਾਰਾ 439, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ , ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣਾ।

13 ਜੂਨ, 1979 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਜੇ.ਵੀ. ਗੁਪਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਐਸ. ਸਿੰਧੂ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 10 ਮਾਰਚ, 1980 ਨੂੰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਸ. ਬੈਂਸ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 23 ਮਈ, 1980 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ।

1. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐੱਸ .

; ਵਾਈਪੀ ਪਰਾਸ਼ਰ, ਏਏਜੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਸ.ਐਸ.ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ , ਸੀ. ਜੇ

2.ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1974 ਦੀ ਧਾਰਾ 61(I)(c) ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਧਾਰਾ 360 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ! ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973 ਦੀ 361, ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਐਂਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 1958 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 6 ਦਾ?—ਕੀ ਇਹ ਕੁਝ ਸਾਰਥਕ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਦੋ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ , ਜਿਸਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। .

Joginder Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhawalia, C.J.)

3. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਸਵਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ *ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ* ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 61 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ! ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 ਦੇ (I)(c), ਇੱਕ ਕੰਮਕਾਜ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ (ਸ. ਸੀ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ), ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ (ਰੁਪਏ 1,0013। ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਤੱਥ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.ਵੀ.ਗੁਪਤਾ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਨੇ *ਖਜ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ* ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

4. *ਖਜ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ*, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 61 (1) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 1 ਜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 1000 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। 5,000 ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ; ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਨੇ 'ਮੈਰਿਟ' ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁ. ਸਿਰਫ 5,000 ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ। ਮੈਸ਼ਨ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਸੀ.ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ., ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਕੀ 'ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਡਯੂਰ ਕੋਡ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਦਾ ਲਾਭ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

5. ਸ਼ਾਇਦ, ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਕਸਾਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 ਦੀ ਧਾਰਾ 61(I)(c) ਦੇ ਅਧੀਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਿਰਫ ਨੁਸਖਾ, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 6f *ਅਪਰਾਧੀ ਐਕਟ, 1958 ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ* ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੇਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਅਤੇ, ਇੱਕ ਹੋਰ (1), ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਅੰਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 1958 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਸ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 ਦੀ ਧਾਰਾ 61(I)(c) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਵੀਜ਼ਨ " ਪ੍ਰੀਟਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (2) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 61(I)(c) ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤੇ ਦੀ

Joginder Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhawalia, C.J.)

ਧਾਰਾ 562 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, 1914. ਉੱਚੇ ਹੈ,

(1)) 1972 ਕਰੋੜ ਲਾਅ ਜਰਨਲ 796.

(2) ਸੀ.ਆਰ. 23 ਅਕਤੂਬਰ, 1963 ਨੂੰ 1962 ਦੇ ਰੈਵ. ਨੰਬਰ 754 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਹਾਲਾਂਕਿ; ਇਸ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ *ਖਜ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਹਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ*, ਸੀ.ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ., ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਕੋਡ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973, ਇਸਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ। ਕੇਸ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਬਾਰੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

5. ਸਾਡੇ ਹੋਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਅਤੇ 361 (ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 'ਕੋਡ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। *ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (3)* ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੰਨ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ। *ਬਿਸ਼ਨੂ ਦੇਵ ਸ਼ਾਅ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (4)* ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ 3 ਓਨਾਏਕ ਰਿਆਇਤ, ਬੀਬੀ ਭਗਵਤੀ, ਜੇ ਜੇ ਸਿੰਗਲ ਨੇ *ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (5)* ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

6. ਉਦਾਹਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ 'ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 361 ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜੋ ਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

7. ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ

Joginder Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਨਾਲ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਕੈਦ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਨੁਸਖਾ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੇਗਾ, ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਹ 21 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

- (3) (1979) 4 SCC 718.
- (4) (1979) 3 SCC 714.
- (5) 1977 Pxi.R. 580

;ਉਮਰ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਸਜ਼ਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਹੋਵੇ • ਸਿਰਫ਼ ਜਾਂ ਸੱਤ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ 21 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਔਰਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਥੋੜਾ ਹੋਰ ਉਦਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਪਿਛਲੀ ਸਜ਼ਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। , ਅਪਰਾਧੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ - ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣਾ ਅਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਹੈ।

8. ਉਕਤ ਆਰਗੂਮੈਂਟਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ "ਪੂਡ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 20-AA ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸੰਮਿਲਨ ਦਾ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਔਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਕਿ .-ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਟੀ ਧਾਰਾ 20- ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1954 ਦਾ AA, ਜੋ ਕਿ 1976 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

“20-ਏ.ਏ. ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਔਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 1958 ਅਤੇ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਦੀ ਵਰਤੋਂ।— ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1958 (1958 ਦਾ 20), ਜਾਂ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ

Joginder Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhawalia, C.J.)

(719) ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਟੂਥਿੰਗ ਦਾ 1974) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਚੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 360 ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਐਕਟ, 1958, ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ

ਹਵਾਲਾ ਦੁਬਾਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ; 18 of the; ਅਪਰਾਧੀ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰੋਬਾ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

"ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਬਚਤ। -ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਰਿਫਾਰਮਾ ਟੋਰੀ ਸਕੂਲਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 31, ਜਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2), ਜਾਂ ਅੰਰਤਾਂ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੈਤਿਕ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਦਮਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਐਕਟ, 1956, ਜਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਜਾਂ ਬੋਰਸਟਲ ਸਕੂਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਿਕਰ ਇੱਥੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

"5. ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਿਹਾਰ,—(1) ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-

* * * * *

(2) ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ *(***), ਉਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਜੋ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

Joginder Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

◆ * \$\$ sfc Jfc sje -
* *

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ> ਸਿਰਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ, ਜੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ, 1947, ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਵਿੱਚ - ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਐਕਟ, 1958। ਇੱਥੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰੋ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਂਟੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 1958 ਦਾ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਕੱਲੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਿਰਫ ਨੁਸਖਾ ਹੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਦਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਪਰਾਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, 1958.

10. ਹੁਣ] ਤਰਕਸੰਗਤ ਸੈਂਡਜਸਟੈਚੂਟਰੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਾਂ, 3 it3 ਐਪ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੁਣ' ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਅੰਤਮ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਬਾਈਡਿੰਗ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦੇਵੇਗਾ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1958 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਫਿਰ ਤੋਂ ਏ. ਕੈਦ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕਨੂੰਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਇਸ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਥਿਤੀ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 ਦੀ ਧਾਰਾ 61(I)(c) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਰ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1958 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 61 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ; ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 ਦੀ (I)(c) ਕੁੱਲ ਪਛਾਣ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਫੂਡ ਐਡਲਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1958 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੱਗਭਗ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। *ਈਸ਼ਰ ਦਾਸ* ਬਨਾਮ *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ*, ਖੰਨਾ, ਜੇ. ਨੇ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦਿਆਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ: -

Joginder Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

"ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਤਰਸਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ? ਫੂਡ ਐਂਡਲ ਟੈਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ।

(6) ਏਆਈਆਰ 1972 ਐਸਸੀ 1295 ਅਤੇ, ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਧਾਨਕ - ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ: -

"ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਦੰਡ ਐਕਟ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ (ਵੇਖੋ ਮੈਕਸਵੈੱਲ ਔਨ ਇੰਟਰਪ੍ਰੀਟੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਟੈਚੂਟਸ p. 239 12 ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ)। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਐਂਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ 1958 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 1954 ਵਿੱਚ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਨੂੰਨੀ ਕਿਤਾਬ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਐਂਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ! ders ਐਕਟ ਨੂੰ ਘੱਟ ਜਾਂ ਸੀਮਾਬੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ. ਦਰਅਸਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਐਂਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਐਂਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੇ। , ਫੋਰਸ

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਅਤੇ 361 ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਐਂਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਉਪਬੰਧ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੋਧਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ.

11. ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਐਂਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 61 (1) (ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਖਤੀ

Joginder Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhawalia, C.J.)

ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 ਵੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੋਈ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 360 ਅਤੇ 361 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਿਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਉਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

12. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤੀ ਦੁਬਾਰਾ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 562 'ਤੇ ਇੱਕ ਨੰਗੀ ਨਜ਼ਰ

• ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1898 ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਜੋ ਪੈਰੀ ਮੈਟੀਰੀਆ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਤਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1898 ਦੀ ਧਾਰਾ 562 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 ਦੀ ਧਾਰਾ 61(1) (ਸੀ), ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:-

“ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਜਵਾਬ, ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 61(1) (c) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਲਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 562 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ”।

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਮਜੀ ਲਾਈ, ਦੇਵੀ ਸਹਾਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ, ਜੇਕਰ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਔਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 ਦੀ ਧਾਰਾ 61(1)(c) ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਭਾਗ III ਚੈਪਟਰ XXI, ਵਾਲੀਅਮ-ਆਈਲ ਦੇ ਕਾਰਨ . 'ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ:

-

“ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ, ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਔਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 1958 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 61 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। (1) (ਸੀ) ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 ਦਾ

ਇਹ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸੁੱਧਤਾ ਲਈ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ

Joginder Singh v. State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਬੇਲੋੜੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ।

13. ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ , ਫਿਰ ਵੀ ਸੀ.ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ *ਖਜ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।). ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਗੀ ਭਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਕੋਣ. ਮੁਢਲੀ ਨਿਰਭਰਤਾ * ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਉੱਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

- “4(1) ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ* ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਜ਼ਿਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- (2) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, 'ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਹੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਜ਼ਿਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ' ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ, ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਣਾ।”

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 ਸਮੇਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 ਦੀ ਧਾਰਾ 61(I)(c) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਉਪਬੰਧ ਸੀ- ਜੋ ਬਾਹਰ ਜਾਂ ਓਵਰਰਾਈਡ ਹੋਵੇਗਾ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ 1 ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 360 ਅਤੇ 361।

14. ਐਪ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ, 3 ਤੋਂ 1 ਬਚਣ ਦੇ 31 ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ) ਤਰਕ;ਰੈਫਰੇਅਰ ਆਰਡਰ (ਖਜ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੇਸ), ਮਿਸਟਰ ਐਚ.ਐਸ. ਬਰਾੜ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਚੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਜਾਂ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦ ਲਈ ਕੁਝ ਢਾਂਚਾਗਤ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਣ ਲਈ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 435(2), 353 ਅਤੇ 437(7) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਬਨਾਮ ਚੋਕਲਿੰਕਾ (7) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪਾਸਿੰਗ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1898 ਦੀ ਧਾਰਾ 526 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁੜ ਭੋਗੋਲੇ ਚੀਨ ' ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਸੋਮਯਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (8), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

7.) ਏਆਈਆਰ 1929 ਮਦਰਾਸ 201।

8.) ਏਆਈਆਰ 1933 ਮਦਰਾਸ 251 (1)। ਬੀਮਾਰ

15. ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਹਾਈਪਰਟੈਕਨੀਕਲ ਦਲੀਲ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਲੈਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ.. ਹੁਣ ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਬਰਾੜ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਕਮਜ਼ੋਰ ਦਲੀਲ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੁਆਰਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ, 1898 ਦੇ ਤਹਿਤ, "ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਇੱਕੋ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਪਾਰਸਲ ਸਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅਵਿਭਾਜਿਤ ਸਨ। ਉਸ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ- ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਰੇਖਾ ਖਿੱਚਣਾ. ਉਸ ਕੋਡ ਨੇ ਉਹ ਢੰਗ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅੰਤਮ ਜਾਂ ਅੰਤਮ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਪਤਲੀ ਰੇਖਾ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਸੀ। . ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਥਿਰ ਅਨੁਮਾਨ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਹੁਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਕੁਝ ਬਾਹਰੀ ਜਾਂ ਪਰਦੇਸੀ ਹੈ। ਉਹੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ. ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਓਨਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੂਰਵ-ਅਧੀਨ ਕਦਮ ਹਨ।

16. ਜੇ ਕੁਝ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਤਰਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵਰਤਮਾਨ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 247 ਅਤੇ 248 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਰਾਬਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

"247. ਫਿਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਧਾਰਾ 243 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

C - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਿੱਟਾ।

"248. (1) ਜੇਕਰ, ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ। (2) ਜਿੱਥੇ, ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ * ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ * ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਦਾ ਹੈ

.12

ਧਾਰਾ 325 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 360 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏਗਾ।

** * ** » * ਜੇ.ਜੇ

ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ 'ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਅੰਤ ਜਾਂ ਸਿੱਟਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ।

17. ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ, ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਟੈਚੂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਸਥਿਤੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਸਾਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਇਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੈਕਸ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰਾਂਟ, (9), ਬੇਸਿਲ ਰੋਜ਼ਰ ਲਾਰੈਂਸ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ, (10) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨਰਮਮੁਦੀਨ ਅਹਿਮਦ < ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (11) ਅਤੇ, ਮਹਾਰਾਣੀ-ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਮੈਕਕਾਰਥੀ (12)।

(1) ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਧਾਰਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪੱਖ ਦਰਸ਼ਣਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ)। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਬਨਾਮ ਚੋਕਾਲਿੰਗਾ। ਅਤੇ ਭੂਪਲੇ ਚੀਨ ਸਾ - ਮਾਇਆ ਆਇ (ਸੁਪਰਾ), ਜੋ ਉਸ ' ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ, ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1898 ਦੀ ਧਾਰਾ 526(8) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਭੂਪਲੇ ਚੀਨ ਸੋਮਯਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ, (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਸਫਲਤਾ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ-ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣਾ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਇਸ ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਵਾਂਗਾ।

(19) ਭਾਵੇਂ >1 ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ; ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ, ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 360 ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ

- (9) 1951 1 KB 500।
- (10) ਏਆਈਆਰ 1933 ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ 218.
- (11) ਏਆਈਆਰ 1955 ਅਸਾਮ 214.
- (12) 1887 ILR IX ਇਲਾਹਾਬਾਦ 420.

361 ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973, ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਡ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਵੀ ਉਸੇ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਤੇ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 360 ਅਤੇ 361 ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਕੋਡ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਜੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਉਹ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 1973 ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 360 ਅਤੇ 361 ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਸਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ-ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 360 ਅਤੇ 361 ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰਕ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮੂਲ ਦੰਡ ਕਾਨੂੰਨ ਅਰਥਾਤ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, ਜਿਸ ਦੀ ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹਨ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 ਦੀ ਧਾਰਾ 61(I) (c) ਵਰਗੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ ਹੈ ਜੋ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਅਤੇ 361 ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰੇਗੀ, 1973

20. in t thevabovet ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, n ਇਹ? ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 397 ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੌਤ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜੇਕਰ ਇਕੱਲੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਨੁਸਖਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਅਤੇ 361 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 397 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਤੱਕ ਵੀ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਰਣਾ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਇਸਦੀ ਸਮੁੱਚੀਤਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1973 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 360 ਅਤੇ 361 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਹੋਵੇਗਾ। , ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 397 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸਦੇ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 360 ਅਤੇ 361 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1973, ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਮੈਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਅਸਥਿਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

21. ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 ਦੀ ਧਾਰਾ 61 I (I) (c) ਅਧੀਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਿਰਫ ਨੁਸਖਾ ਧਾਰਾ 360 ਅਤੇ 361 ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973 ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਕਲਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਔਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 6 ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

22. ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਨੋਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ, ਅੰਤਮ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਮੇਰੇ ਲਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਫੂਡ ਐਡਲਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ - 1976 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਔਫਨ ਡੇਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਸਾਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣਾ ਚਿਹਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਖੁਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਟੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ, ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਜ਼ੋਰਟ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਰਚੁਅਲ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਚ *ਈਸ਼ਰ ਦਾਸ 'ਵੀ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (13)*, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

“ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਜਨ ਸਿਹਤ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ। ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ - ਕਾਨੂੰਨ ਉਸ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਜਿਹਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। 21 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਔਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਈਅਰ, ਪਯਾਰਾਲੀ ਕੇ . ਤੇਜਾਨੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਦੇਓ ਰਾਮਚੰਦਰ ਵਿਚ ਸੀਵਿਯਾਨਕ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਜੇ.

(13) ਏਆਈਆਰ 1972 ਐਸਸੀ 1295,

ਡਾਂਗੇ ਅਤੇ, ਹੋਰ (14), ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰੱਖਦੇ ਹਨ: -

"ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਦਿਆਲਤਾ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਰੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀਆਂ ਅਸੰਭਵਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸਦਾ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਕੰਮ, ਇੱਕ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਵਪਾਰ ਦੇ ਭੇਸ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਚਿੱਟੇ ਕਾਲਰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਹ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਕੋਮਲ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾ ਤਾਂ ਆਮ ਭੜਕਾਹਟ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਰਾਦਾ ਪਰ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਤੋਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣਾ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਉਪਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋ ਬੈਸ਼ਨਰੀ ਉਪਾਅ ਦੁਆਰਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਾਨਵੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ (47 ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ) ਨੇ ਦੁਕਵੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

*   #   **   -
                                                 #   *   *   *

" ਮੌਜੂਦਾ ਭਾਰਤੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਖ ਦੀ ਲਹਿਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਹਨਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਤਾਕਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਧੇਰੇ ਵਿਕਸਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਣੀ ਪਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਛੱਡਣ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਪ੍ਰੋਮ ਬੱਲਬ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ) (15) ਵਿਚ ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

23. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਕੰਮਕਾਜੀ ਸਟਿਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ 'ਤੇ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਖਤਰੇ ਖੁਰਾਕੀ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਤੁਰੰਤ ਘਾਤਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਲਾਲ ਬੱਤੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਕ

(14) ਏਆਈਆਰ 1974 ਐਸਸੀ 228.

(15) ਏਆਈਆਰ 1977 ਐਸਸੀ 56.

ILR ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

ਅਧੀਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ-ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ (1981) L
 ਜੁਰਮਾਨੇ' ਕਰਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਫਿਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। 1976 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੰ. 31
 ਦੁਆਰਾ 5,000। ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (16) ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ
 ਐਸ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ. ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅਨੁਕੂਲ
 ਹਨ: -

“... ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ
 ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ
 ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ
 ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਭਾਵ. ਇਹ
 ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸ਼ਰਾਬ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਗੈਰ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ
 ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਗੈਰ-ਸਫ਼ਾਈਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ
 ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸ਼ਰਾਬ
 ਕੱਢਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਪੈਸੇ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ
 ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਵਪਾਰ ਦਾ ਦੂਸਰਾ
 ਮਾੜਾ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਭਾਗੀਦਾਰੀ
 ਵਾਲੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ
 ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਡਿਸਟਿਲਿਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ
 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਇਸ
 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨਾ
 ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਮੁਨਾਸਿਬ ਨਹੀਂ ਹੈ।

24. ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕੈਟੇਨਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਸਧਾਰਨ
 ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਖਾਸ ਵਜ਼ਨਦਾਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ
 ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਨੀਤੀ ਤੋਂ
 ਭਟਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

25. ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ
 ਉਹ ਸਿਰਫ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ
 ਵਕੀਲ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ ਜੋ ਅਪਰਾਧਿਕ
 ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 360 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਖੁਦ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ
 ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ
 ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ:

ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ **ਬਨਾਮ** ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਹਰਬੰਸ ਲਾਈ, ਜੇ.) ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ

ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੋਧ

ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਐਸ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਏ.ਐੱਸ. ਬੈਂਸ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਜੈਨ, ਹਰਬੰਸ ਲਾਈ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ ਪੁੰਡੀ, ਜੇ.ਜੇ.

ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 3053 .

30 ਮਈ 1980 ਈ.

ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ (1973 ਦਾ X) — ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਅਤੇ 11—

ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਸ ਐਕਟ (1953 ਦਾ X) — ਸੈਕਸ਼ਨ 10-ਏ ਅਤੇ 10-ਬੀ — ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ (1955 ਦਾ XIII) — ਸੈਕਸ਼ਨ 32 -D, 32-E ਅਤੇ 32-FF - ਜ਼ਮੀਨ, ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ - 1953 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਵਰਤੀ ਨਹੀਂ ਗਈ- ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਇੱਕ ਵਾਰਸ ਦੇ ਹੱਥ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅਜਿਹੀ ਵਾਧੂ ਜ਼ਮੀਨ - ਕੀ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ -- 1973 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (5) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ - ਕੀ ਵਾਰਸਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਜੇ

(ਪ੍ਰਤੀ ਪੀ.ਸੀ. ਜੈਨ ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਲਾਈ, ਜੇ.ਜੇ.) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ:

(1) ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (7) ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਖੁੱਲਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ; ਅਤੇ